

DZ. CHICAGO. 26. XII. 45.

Stan Kościoła Katolickiego w Polsce Po Najeździe Niemieckim w Roku 1939

Kardynał Maglione Informuje Ribbentropa o Grabieży Mienia Kościelnego w Polsce

Dalszy ciąg noty Watykanu do ministerstwa spraw zagranicznych Rzeszy podkreśla sparaliżowanie działalności Akcji Katolickiej w Polsce; zniesienie wypłat dla kleru, i inne przykłady przesładowania religijnego Polaków.

Akcji Katolickiej zadano takie ciosy, iż została całkowicie zniszczona. Rozwiązano Instytut Narodowy, który stał na czele całego ruchu Akcji Katolickiej w Polsce; zniesiono następnie wszystkie zależne od niej stowarzyszenia, niegdyś kwitujące, oraz wszystkie instytucje katolickie o charakterze kulturalnym, dobroczynnym i społecznym.

W całym okręgu "Warthegau" nie ma już wcale prasy katolickiej i ani jednej księgarni katolickiej.

Ostre zarządzenia wydawano często odnośnie własności kościelnej.

Wiele kościołów, uniedostępnionych dla kultu, przeznaczono do użytku świeckiego. Zniewagi tej nie oszczędzono nawet kościołom katedralnym w Gnieźnie, Poznaniu, Włocławku i Łodzi. Skonfiskowano rezydencje biskupie, skonfiskowano lub zajęto nieruchomości seminariów duchownych, klasztorów, biblioteki, skarbcze kościelne.

Dzieła Grabieży

Na skutek zarządzenia rządu Rzeszy z dnia 17-go września, 1940 roku, "o traktowaniu majątku osób należących do byłego państwa polskiego" (ueber die Behandlung von Vermoegen der Angehoerigen des ehemaligen polnischen Staates), i po dekrete namiestnika Rzeszy we "Wartheland" z dnia 19-go listopada, 1941, o którym będzie wzmianka poniżej, dzieła grabieży została do reszty dokończona.

Ponawiane interwencje Nuncjatury Apostolskiej w Berlinie w obronie własności kościelnej nie dały żadnych wyników. Przedstawicielstwo Stolicy Świętej przypomniało przepisy Kodeksu Prawa Kanonicznego (can. 1499), ale tamtejsze Ministerstwo dla

Spraw Zagranicznych odpowiedziało (Nota werbalna Pol. III 960, z dnia 19-go maja 1941), iż chodzi o prawo wewnętrzne Kościoła, "które nie ma tu żadnego zastosowania" (das hier keine Anwendung findet).

Nuncjatura Apostolska w imieniu Stolicy Świętej oświadczyła, że przeciwnie chodzi o prawo związane z konstytucją Kościoła Katolickiego, posiadające zatem cechy powszechności, które wynikają z istoty i posłannictwa tegoż Kościoła, a wskutek tego są niezależne od ewentualnych umów kontraktowych z państwami.

Protest Odrzucony

Atoli Ministerstwo Rzeszy dla Spraw Zagranicznych odrzuciło wszelką argumentację i określiło jako nieuzasadniony sprzeciw Nuncjatury Apostolskiej przeciwko zarządzeniom w sprawie własności kościelnej, ograniczając się do powtórzenia (Nota werbalna Pol. III 1801, z dnia 10-go października 1941), "że według pojęcia rządu Rzeszy prawo kanoniczne jest prawem czysto wewnętrznym Kościoła" (dass nach der Auffassung der Reichsregierung das Kanonische Recht rein innerkirchliches Recht ist); i że przeto w sprawach, o które tu chodzi, należy stosować wyłącznie prawo niemieckie.

Zniesiono Wypłaty

Pierwej jeszcze, nim zadano cios własności kościelnej, zniesiono wypłaty dla kleru.

Dnia 14-go marca, 1940, namiestnik Rzeszy we "Warthegau" wydał zarządzenie, którym wprowadzał "składki na kult", jakie związki wyznaniowe ("religioese Vereinigungen und Religionsgesellschaften") mogą pobierać na mocy szczególnego zezwolenia.

Okólnik tegoż namiestnika Rzeszy, z dnia 6-go lutego

1941, jeszcze bardziej pogorszył to położenie, twierdząc, że "zrzeszenia wyznaniowe i stowarzyszenia religijne" (die Religionsgesellschaften und die religioesen Vereinigungen) nie były uznane we "Warthegau" za "organizmy prawno-publiczne" (als Koerperschaften des oeffentlichen Rechtes); równocześnie postanowiono, że bez pozwolenia nie wolno zbierać składek na potrzeby Kościołów.

W dalszym ciągu swojej noty, której następną część zamieszczamy jutro, Kardynał Maglione zwraca uwagę na mieszanie się świeckich władz niemieckich do wewnętrznych spraw Kościoła.